

SAARLANE ON HARITUD

KOV2025 Reformierakonna haridusprogramm

Saaremaal saab kvaliteetse hariduse erinevates õppevormides ja kõikidel haridustasemetel. See on võimalik tänu motiveeritud haridustöötajatele, eestvedavale juhtimisele nii valla kui õppeasutuse tasandil, lapsevanemate ja kogukonna kaasamisele ning füüsilise õpikeskkonna nüüdisajastamisele.

1. Kvaliteetne haridus läbi sotsiaalsete ja praktiliste oskuste
2. Haridustöötajate väärtustamine
3. Kättesaadavad haridustugiteenused
4. Noorte märkamine
5. Toimiv haridusvõrgu haldusmudel
6. Mugav, tervislik ja turvaline õpikeskkond

Kvaliteetne haridus läbi sotsiaalsete ja praktiliste oskuste

- **Tagame korrektse eesti keele ja sotsiaal-emotsionaalsete oskuste õpetamise alates alusharidusest ning praktilise kogemusõppe koolihariduses. Toetame laiemaid kõrghariduse omandamise võimalusi Saaremaal.**

Juurutame koolidevahelise koostööplatvormi parimate praktikate jagamiseks, sealhulgas noore inimese iseseisvumist toetavate sotsiaal-emotsionaalsete oskuste, praktiliste teadmiste ja oskuste õpetamise ning õppeainete lõimimise osas. Selle nimel peame õigeks valla haridusasutuste koostööd riigikoolide, ettevõtete ja teadusasutustega, et kasutada innovaatilisi õppemeetodeid ning erilmelisi õpikeskkondi. Tagame vahendid (näiteks tasuta või soodustatud transpordi) õppetöö klassiruumist välja viimiseks, et muuta õppimine praktilisemaks ja elulähedasemaks. Aitame rakendada õppetöös paindlikke ühiskasutusvorme (kooli-, klassi- ja õpetajavahetus, videotunnid ja hübriidõpe, koostöine õpetamine, „ratastel kool“).

Haridusasutuste ühtlaselt kõrge õppetöö kvaliteedi tagamiseks suuname täiendavaid vahendeid arendustegevuseks, mis toetaks õpilase individuaalsust tema igakülgse maksimaalse arengu eesmärgil – õppemetoodika uuendamiseks (õpetajate enesetäiendus ja uute pedagoogiliste meetodite juurutamine, sh aktiivõpe ja projektõpe), keskkonna kohandamiseks (avatud õpikeskkonnad, näiteks õuesõpperajad ja mobiilsed klassiruumid), õppekontseptsiooni kaasajastamiseks, koolide hindamiseks võrdse ligipääsu tagamise eesmärgil. Toome haridustee katkestanud haridussüsteemi tagasi läbi paindlike ning mitmekesiste õpiteede – programm „Teine võimalus“, „Rajaleidja“, e-õppe võimalused, täiskasvanute gümnaasium, õpiampsud täiskasvanutele.

Peame vajalikuks kogukonna, lapsevanemate ja hoolekogude koostöist tegutsemist, sealhulgas lasteaia/kooli arengukava koostamisel ja ellu rakendamisel avatud ja kaasava protsessina. Teeme lapsevanematele mõeldud koolitusprogrammid laiemalt kättesaadavaks, et toetada vanemate teadlikkust ja kaasatust hariduses. Muukeelsete õpilaste integreerimiseks haridussüsteemi toetame täiendavat keeleõpet, ühisüritusi ning lisatööjõu kaasamist, et tagada sujuvam üleminek eestikeelsele õppele ja edendada keelekeskkonda.

Teeme valla vajadustest lähtuvat koostööd riigiga, et tagada põhikoolijärgne haridus, sealhulgas gümnaasiumiharidus Orissaares ja täiskasvanute gümnaasiumi areng. Teeme igakülgset koostööd Kuressaare Kolledžiga, et tagada kõrghariduse omandamise võimalus Saaremaal ning koostöös ülikoolidega laiendame mikrokraadikavade läbimise võimalusi saarlastele. Sellega loome lisaks olemasolevatele erialadele võimaluse kohapealseks kõrghariduseks spetsialistidele, kellest on saarel puudus (näiteks eripedagoogid, logopeedid, õendushooldustöötajad ja tervishoiutöötajad, haridustehnoloogid ja kutseõpetajad). Otsime võimalusi õpetajate kvalifikatsiooni tagava magistriõppe läbiviimiseks veebipõhiselt. Suurendame rahvusvahelise koostöö võimalusi – loome partnerlussuhteid välisriikide ülikoolidega ja toetame rahvusvahelisi vahetusprogramme. Lisaks soodustame õpilaste ja õpetajate osalemist rahvusvahelistes teadus- ja arendusprojektides. Toetame Kuressaare Rahvaülikooli tegevust täiskasvanute mitteformaalse hariduse platvormina.

Haridustöötajate väärtustamine

- **Aitame kaasa haridustöötaja ühiskondlikule väärtustamisele ning juurutame eestvedava ja motiveeriva juhtimismudeli.**
- **Ühtlustame huviharidustöötajate, noorsootöötajate ja huvijuhtide palgad üldhariduskooli õpetajate omaga.**

Tagame juhtimise kvaliteedi ja erinevatele tasanditel vajalike juhtimisotsuste tegemise läbi haridusasutuse juhi kompetentsusmudeli ning regulaarsete arenguevestluste süsteemi rakendamise. Viime juhtide töötasu vastavaks vastutuse tasemele ning töömahule. Viime läbi vallapoolse regulaarse rahulolu-uuringu haridusasutustes, et kaardistada töötajate vajadusi ja parendusvõimalusi.

Loome haridusasutuste töötajaskonna motivatsiooni- ja tunnustussüsteemi. Erinevate spetsialistide (tugispetsialistid, juhid, õpetajad, treenerid, juhendajad) järelkasvu tagamiseks planeerime tegevusi nagu toetus elamispinna leidmiseks, stardipaketi koostamine, õpetajakoolituse stipendiumid, mentorprogrammid, koostöö kõrgkoolidega, haridustehnoloogide ja aineõpetajate jagatud töökoormus mitme asutuse vahel, paindlikud töötingimused.

Toetame õpetajate ja koolijuhtide professionaalset arengut, luues võimalusi rahvusvaheliseks stažeerimiseks ja õpirändeks, et tuua Saaremaale parimaid hariduspraktikaid. Koostöös kõrgkoolide ja teadusasutustega laiendame täiendõppe- ja karjäärivõimalusi, pakkudes õpetajatele võimalust end pidevalt erialaselt täiendada. Samuti tugevdame õpetajate

koostöövõrgustikke, et soodustada teadmiste ja kogemuste jagamist ning edendada haridusasutuste vahelist sünergiat.

Kättesaadavad haridustugiteenused

- **Suurendame haridustugiteenuste kättesaadavust ja efektiivsust, pakkudes vajalikke teenuseid nii õpilastele, õpetajatele kui peredele.**

Arendame spetsialistide juhendamise süsteemi, mis toetab lapsega töötavaid õpetajaid, tugispetsialiste ja lapsevanemaid. Looime haridustöötajate vaimse tervise toetussüsteemid, sealhulgas supervisiooni ja kogemusnõustamise programmid, et ennetada läbipõlemist, toetada õpetajate heaolu ning parandada koolikeskkonna üldist töökultuuri. Arendame liikumis- ja terviseprogramme, et toetada õpetajate füüsilist ja vaimset heaolu, aidates seeläbi kaasa motiveeriva ja kestlikult toimiva haridussüsteemi loomisele.

Muudame selgemaks ja tõhusamaks tugiisikute töökorralduse, tagades selged rollid ja vastutusvaldkonnad, et pakkuda erivajadustega õpilastele järjepidevat ja kvaliteetset tuge. Haridusasutustes rakendame meetodikaid, mis aitavad parandada koolisisest kliimat ja väärtuskultuuri, et luua turvalist ja toetavat õpikeskkonda, soodustada positiivset käitumist ning ennetada vaimse tervise ja käitumisprobleeme. Lisaks töötame välja ennetusmeetmed, et vähendada koolist väljalangemise riski ja toetada õpilaste sotsiaalset ning emotsionaalset arengut.

Noorte märkamine

- **Laiendame noorte – sealhulgas erivajadustega ja andekate – huvitegevuses osalemise võimalusi ning tagame mitmekesiste tegevuste kättesaadavuse üle kogu valla.**

Soodustame noorsootöö ja huvitegevuse lõimimist, et noortele oleks tagatud arendavad ja sisukad tegevused nii koolipäeva jooksul kui ka vabal ajal. Selleks otsime sünergiat sisulise töö, ametikohtade ja ruumiprogrammi osas, mis hõlmab ruumide ristikasutust koolide, noortekeskuste ja huviharidusasutuste vahel, et muuta huvitegevus ja noorsootöö laiemalt kättesaadavaks. Soosime koolide ja noortekeskuste suuremat koostööd erasektori huvitegevuse pakujate ja kaitseliiduga, näiteks luues koos festivale ja laagreid vaba aja sisustamiseks.

Vaatame üle valla ja erasektori pakutava huvitegevuse rahastamise ning vallale kuuluva huvitegevustaristu ja transpordivahendite kasutusse andmise põhimõtted. Toetame transpordikulude ja osalustasude katmisega senisest enam koolieelikute ja õpilaste osalemist huvitegevuses, võistlustel, konkurssidel, olümpiaadidel. Peame põhjendatuks ringijuhendajate ja treenerite transpordikulude katmist liikumiseks piirkondade vahel.

Seame eesmärgiks tugevdada kogukonnatunnet ja pakkuda peredele ning noortele rohkem võimalusi ühiseks ajaveetmiseks. Uuendame ja loome valla eri piirkondades nüüdisaegseid ning mitmekesiseid vaba aja veetmise võimalusi nagu staadionid ja spordiväljakud, *skatepark*'id ja *pumptrack*'id, *pickleball*'i väljakud ja ketta golfirajad, vabaõhuõppe- ja matkarajad.

Riskikäitumise ennetamiseks ja noorte võimestamiseks paneme tõhusalt tööle koostöövõrgustikke ning suuname ressursi tõendus põhistesse programmidesse. Toetame sotsiaalsete ja kultuuriliste tegevuste arengut ning julgustame noori omaalgatusele ja ettevõtlikkusele, asutades noorte omaalgatusfondi. Toetame noorte tööhõivet ja esimest töökogemust läbi õpilasmaleva ja suviste töövõimaluste loomise erinevates valdkondades, sealhulgas keskkonnahoid, kogukonnatööd ja ettevõtlusprojektid.

Toimiv haridusvõrgu haldusmudel

- **Koostame ja viime ellu haridusteenuse kvaliteeti, perede vajadusi ja piirkonna demograafilisi muutusi arvestava haridusvõrgu haldusmudeli, sealhulgas rajame väikeste põhikoolide asemele lasteaed-alkkoolid.**
- **Tagame igale lapsele kodulähedase lasteaia- või lapsehoiukoha ühe kuu jooksul alates sooviva valdusest ning külmutame kohatasu suuruse.**

Haridusvõrgu haldusmudeli raames optimeerime haridusasutuste juhtimist, tsentraliseerime majandusküsimustega tegelemise, tagame korraldatud või lapsevanematele hüvitatud transpordi, korraldame kriisijuhtimise, arendame keskselt IKT lahendusi, liidestame haridusvaldkonna registrid. Peame oluliseks haridusasutuste omavahelist koostööd, mis võimaldab paremat ressursside jagamist, ühtlasemat õppekvaliteeti ja õppijate sujuvamat liikumist haridustasemetel vahel, sealhulgas algkoolidest siirdekoolidesse. Arendame piirkondlikku võrgustikutööd, toetades õpetajate ja koolijuhtide vahelist kogemuste jagamist ja ühiseid arendusprojekte.

Väheste lastega piirkondades säilitame kriitilise hulga koolilaste olemasolul omanäolised haridusasutused lasteaia ja esimese kooliastme (nn lasteaed-alkkoolide) näol, et lapsed saaksid oma haridusteed alustada kodulähedases keskkonnas. Läbi õpipaikade mitmekesisuse loome võimaluse valida suure ja väikese kooli vahel, arvestades nii perede eelistusi kui ka hariduse kvaliteeti.

Alushariduses toetame vajadustest lähtuvate paindlike töökorraldusmodelite (nn. 1+2 ja 2+1) rakendamist, töötades välja motivatsioonisüsteemi nii õpetajatele kui neid abistavatele töötajatele. Toetame abitöötajate koolitamist, et tagada õpetajale kvaliteetne ja pädev tugi igapäevases töös. Loome erivanuselistele ja erivajadustega lastele sobilikud rühmad, et tagada kõigile lastele võimalikult hea arengukeskkond.

Mugav, tervislik ja turvaline õpikeskkond

- **Suuname haridusinvesteeringud maapiirkondadesse, säilitades samal ajal ka linnakoolide nüüdisaegse ja kvaliteetse õpikeskkonna arendamise.**

Tagame haridusasutuste hoonete ja rajatiste nõuetele vastavuse nüüdisaegsetele ohutus- ja tervisnõuetele. Kogukonna valmisoleku korral alustame kehvast seisust haridushoonete projekteerimisega ning esimesel võimalusel viime ellu projektijärgsed investeeringud: Laimjala lasteaed-kool, Kihelkonna lasteaed-koolile uus sobilik hoone, Lümada tehnoloogiaõpetuse hoone, Salme kooli ja lasteaia ühishoone, Kuressaare Nooruse kool, Pihtla kõiki soovijaid mahutav lasteaed-alkool, Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumi ja Kuressaare Kunstikooli ühishoone, Kärla kool, Põide kool, Valjala lasteaia laiendus, Aste lasteaed.

Tõstame laste füüsilist aktiivsust, luues mitmekesiseid liikumist soodustavaid õuealasid ja spordirajatisi ning tuues liikumisvõimalusi igapäevasesse õppekorraldusse. Toetame koolide ja lasteaedade algatusi, mis soodustavad laste füüsilist aktiivsust, tervislikke harjumusi ja alternatiivnutiseadmete kasutamisele.

Suurendame kvaliteetse ja tasakaalustatud toidu osakaalu haridusasutustes. Väärtustame koolikokkade tööd, pakkudes neile täiendkoolitusi ja võimalusi erialaseks arenguks. Vajadusel koostame tsentraalsed menüüd, mis arvestavad nii tervislikkuse kui ka kohalike toorainete kasutamist, ning tagame toiduainete varustamise süsteemi tõhustamise. Keelame haridusasutustes ja nende territooriumidel ebatervislike toitade ja jookide müügi, et toetada laste tervislikke toitumisharjumusi ja vähendada ebatervisliku toidu kättesaadavust koolikeskkonnas. Lisaks soodustame tervisliku toidu propageerimist ja teadlikkuse tõstmist, kaasates toitumisspetsialiste ning pakkudes õpilastele praktilisi teadmisi tasakaalustatud toitumise kohta.